

Forsvarsministeriet
Udenrigsministeriet

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

29. september 2022

Skriftlig orientering om dansk deltagelse i PESCO og Det Europæiske Forsvarsagentur

Den 19. april 2022 tilkendegav et flertal i Folketinget (S, V, SF, RV, KF og LA) i vedtagelsesteksten fra forespørgselsdebat F 48, at man ønskede dansk deltagelse i Det Permanente Strukturerede Samarbejde på forsvarsområdet (PESCO) og medlemskab af Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA), hvis forsvarsforbeholdet blev afskaffet. Den 1. juli 2022 blev det danske EU-forsvarsforbehold formelt ophævet. Det betyder, at Danmark nu har mulighed for at deltage fuldt ud i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar.

Regeringen vil nu fremsætte forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i PESCO og EDA.

Det Permanente Strukturerede Samarbejde på forsvarsområdet (PESCO)

PESCO blev etableret i 2017 og har siden stået centralt i udviklingen af EU's forsvarsdimension. Alle EU-lande deltager i PESCO undtagen Danmark og Malta. PESCO-samarbejdet består af to særskilte dele: Et permanent forsvarssamarbejde blandt de deltagende lande, der udgør rammen for øget koordination af landenes forsvarspolitik, og et ad hoc, projektbaseret samarbejde, hvor forskellige grupperinger af lande inden for PESCO kan gå sammen om udviklingen af konkrete projekter, der tilgodeser netop deres nationale forsvarspolitiske behov. PESCO-projekter er drevet af medlemsstaternes efterspørgsel og gennemføres ofte i samarbejde med eller af virksomheder og forskningsinstitutter. Der er aktuelt vedtaget 60 PESCO-projekter, der fordeler sig inden for områder som f.eks. maritim sikkerhed og cybersikkerhed.

I første omgang er det regeringens hensigt at arbejde for dansk deltagelse i PESCO-projektet om udsendelse af cybereskadroner til lande, der udsættes for cyberangreb, samt PESCO-projektet om militær mobilitet. De to projekter flugter med nationalt prioriterede områder.

Det litauisk-ledede PESCO-projekt *Cyber Rapid Response Teams and Mutual Assistance in Cyber Security (CRRT)* har til formål at hjælpe EU-lande, EU-institutioner, EU's missioner og operationer og partnere med at sikre et højere niveau af cyberresiliens og i fællesskab reagere på cyberhændelser.

Militær mobilitet vedrører muligheden for at flytte militært personel og materiel mellem EU-lande. Hensigten med det nederlandsk-ledede PESCO-projekt *Military*

Mobility er at skabe en platform for den nødvendige koordination og muligvis harmonisering af landenes tiltag til at sikre den militære mobilitet. Projektet har deltagelse af tredjelændene USA, Canada og Norge.

Der gælder 20 forpligtelser for de medlemsstater, der indgår i PESCO-samarbejdet, herunder øgede nationale forsvarsbudgetter og deltagelse i minimum ét PESCO-projekt. Det er ikke et krav for deltagelse i PESCO, at en medlemsstat på forhånd lever op til forpligtelserne. Medlemsstaterne udarbejder årligt nationale implementeringsplaner, hvor der gives en status på efterlevelsen.

Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA)

EDA har til formål at styrke EU's samlede forsvarskapacitet på krisestyringsområdet, udvikle og fremme EU-samarbejde om forsvarsmateriel, styrke teknologi og forskning inden for forsvarsområdet samt skabe et konkurrencedygtigt europæisk marked for forsvarsmateriel. Derudover danner EDA ramme om forskellige former for forsknings- og udviklingsamarbejde om emner af fælles interesse, eksempelvis cyberområdet. Alle EU-lande undtagen Danmark er medlem af EDA. Derudover har agenturet partnerskabsaftaler med Norge, Schweiz, Serbien og Ukraine.

Videre proces

Det Udenrigspolitiske Nævn og Folketingets Europaudvalg orienteres parallelt.

Regeringen vil derefter fremsætte forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i EDA og PESCO, som vil blive søgt fremmet hurtigst muligt.

Bevillingsmæssig hjemmel til de finansielle forpligtelser forbundet med deltagelse i EDA i 2022 indhentes ved aktstykke. Aktstykket forventes tiltrådt sideløbende med fremsættelse af beslutningsforslaget. Den bevillingsmæssige hjemmel til deltagelse i 2023 og frem vil blive indhentet i kommende finanslove.

Med Folketingets samtykke vil Danmark kunne orientere EDA og de øvrige EU-medlemsstater via et formelt brev fra forsvarsministeren om, at Danmark ønsker at deltage i EDA. Ved en underretning vil Danmark være formelt medlem af EDA.

Ligeledes vil Danmark kunne underrette EU's udenrigsrepræsentant og de øvrige EU-medlemsstater via formelt brev fra forsvarsministeren om, at Danmark ønsker at deltage i PESCO i overensstemmelse med EU-traktatens artikel 46, stk. 3. Umiddelbart herefter vil Danmark skulle oversende en national implementeringsplan for de 20 PESCO-forpligtelser. Beslutning i EU-regi om dansk deltagelse i PESCO træffes ved afstemning ved kvalificeret flertal blandt de deltagende medlemsstater i Rådet. Umiddelbart efter, at der måtte være truffet beslutning om dansk deltagelse i PESCO i Rådet, vil Danmark anmode om deltagelse i PESCO-projektet om udsendelse af cyberekspertiser samt PESCO-projektet om militær mobilitet.

EU-sager på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område, herunder sager relateret til PESCO og EDA, vil fremover blive behandlet i Folketingets Europaudvalg efter den gældende danske EU-beslutningsprocedure. Der kan derudover i nogle sager være behov for inddragelse af Det Udenrigspolitiske Nævn.